

PreNNE

BRAND

Module 4

*Van art. 52 van het ARAB naar de nieuwe
brandpreventiewelzijnswetgeving in de Codex*

Hugo Steeman,
Directiehoofd Directie van de veiligheid, FOD WASO

1 december 2011
Flanders Expo Gent

PreNNE 1 december 2011
BRAND
Module 4

Van artikel 52 van het ARAB...

... naar de toekomstige

brandpreventiewetgeving ...

... in de CODEX en even erbuiten...

Er was eens...

(besluiten van de Regent van 11 februari 1946)

SECTION 5.
Précautions contre les incendies, les explosions et les dégagements accidentels de gaz nocifs ou inflammables.

52. Les précautions indiquées par les circonstances seront prises en vue d'éviter les incendies.

Les locaux de travail et les installations seront aménagés de manière à assurer le sauvetage rapide du personnel en cas de sinistre.

Les issues et les couloirs destinés à l'évacuation des locaux ne pourront jamais être encombrés de marchandises, de matières en dépôt, ni d'objets quelconques.

Il est interdit de se servir de feu ou de ampes autres que les lampes de sûreté, dans les locaux ou les environs où pourraient exister, malgré les précautions prises, des gaz, des vapeurs ou des poussières inflammables ou explosibles.

[A.R. 10 juin 1952, art. 5. — Dans ces locaux, les mesures appropriées sont prises pour prévenir la formation de charges électriques dangereuses sur les appareils, courroies, matières en fabrication ou dans des liquides en mouvement.]

Wat stond hierin?

Afdeling 5: voorzorgen tegen brandgevaar, ontploffingen en de toevallige ontsnapping van schadelijke of ontvlambare gassen

- de door de omstandigheden aangewezen voorzorgen worden getroffen ten einde brand te voorkomen;
- De werklokalen en de installaties zijn dermate ingericht teneinde een snelle redding van het personeel te waarborgen in geval van onheil;

Wat stond hierin?

- De voor evacuatie van de lokalen bestemde wegen en de doorgangen zullen nooit mogen worden versperd door goederen, opslag noch andere zaken;
- Het gebruik van vuur of andere dan veiligheidslampen is verboden in de lokalen of de omgeving waar, niettegenstaande de getroffen voorzorgsmaatregelen, toch nog gassen, dampen of stof zou kunnen aanwezig zijn, die kunnen ontbranden of ontploffen;

...en bij KB van 10 juni 1952...

- In deze lokalen worden gepaste maatregelen getroffen om het vormen van gevaarlijke elektrische ladingen op apparaten, aandrijfriemen, stoffen in aanmaak of in vloeistoffen in beweging, te voorkomen.

DAT WAS HET...TOT...

22 mei 1967

2011

ir. Hugo Steeman - AD TWW

7

**De INNOVATION brand te
Brussel**

2011

ir. Hugo Steeman - AD TWW

8

Een catastrofe!

2011

ir. Hugo Steeman - AD TWW

9

De enige ECHTE ramp die België tot op heden kent...

2011

ir. Hugo Steeman - AD TWW

10

13u34

- De brandweer ontvangt een oproep over rookontwikkeling in de Innovation aan de kant van de Dambordstraat.
- De klanten winkelen nietsvermoedend verder.
- In de daaropvolgende minuten gaat het licht uit en mensen beginnen te stikken.
- Er ontstaat paniek.
- In het donker zoeken de klanten naar de branduitgangen, waarvan een groot aantal gesloten blijkt te zijn. Andere gaan wel open, maar het zijn niet altijd echte deuren. De slachtoffers botsen op een raam dat erachter schuilt, of een muur....

13u38 etc

- De eerste brandweerwagen komt aan in de Dambordstraat. Onderweg, bij het zien van de rookontwikkeling doen ze onmiddellijk een oproep voor versterking. De voetpaden liggen al bezaaid met lijken;
- 14u00: Het gebouw ontworpen door Victor Horta stort in;
- 16u00: Het modernste gebouw, op de hoek van de Dambordstraat en de Koolstraat stort ook in. Alleen het centrale gebouw blijft overeind. De instorting zorgt ervoor dat de brand naar de andere kant van de Dambordstraat overslaat. Verschillende daken vatten vuur en een stock met kleding gaat in rook op;

17u etc.

- 17u00-18u00: De brandweerlui hebben het vuur min of meer onder controle.
- Eindbalans:

**323 doden en vermisten
150 gewonden!**

Hergeboorte van art 52 - ARAB

- 7 mei 1971
- Wijzigingen in 1972, 1974, 1975, 1992, 1993 en 1997
- Opvangen lacunes art 52 oude stijl
- Nogal prescriptief
- Ieder brandpreventiespecialist is het erover eens: dit artikel heeft vele catastrofes voorkomen!

En nu...art 52?

Die regelgeving dient ook te worden aangepast aan:

- de stand van de techniek en de technologie;
- de principes van de wet welzijn en zijn uitvoeringsbesluiten.

Wat is er ondertussen gebeurd?

8 oktober 2008: Minister maakt twee ontwerp KB's (OKB's) voor advies over aan Hoge Raad Preventie en Bescherming op het werk

- OKB1: betreffende de preventie van brand op de arbeidsplaats;
- OKB2: tot vaststelling van de regels voor de bouw van gebouwen waarin werknemers tewerkgesteld worden.

Ontwerpwetgeving staat:

- http://ec.europa.eu/enterprise/tris/pisa/app/search/index.cfm?fuseaction=pisa_notif_overview&iYear=2009&inum=432&lang=NL&sNLang=NL
- http://ec.europa.eu/enterprise/tris/pisa/app/search/index.cfm?fuseaction=pisa_notif_overview&iYear=2008&inum=448&lang=NL&sNLang=NL

- **Resultaat was het advies 159 van 24 juni 2011 van de Hoge Raad preventie en Bescherming op het Werk**

OPGELET !

Deze ontwerpwetgeving:

- **is NOG NIET van kracht;**
- **Uiteindelijke wetgeving kan nog verschillen, immers:**
 - Advies Hoge Raad Preventie en Bescherming is er nog niet in verwerkt
 - Beleidscel Minister van Werk kan nog desiderata hebben
 - Voor OKB2 moet Minister van Binnenlandse Zaken mee ondertekenen krachtens art. 3 van de wet van 30 juli 1979 m.b.t. de preventie van brand en ontploffingen etc.
(Hoge Raad Brand en Ontploffing moet ook nog advies formuleren)

Preventie van brand op de arbeidsplaats – OKB1

- **Verplichte risico analyse (RA)**
- **Preventiemaatregelen om 5 doelstellingen te bereiken:**
 - Brand voorkomen;
 - Een snelle en gevaarlose evacuatie van alle personen te waarborgen;
 - Ieder begin van brand snel en doeltreffend bestrijden;
 - Het verzachten van de schadelijke gevolgen van een brand;
 - De interventie van de bevoegde brandweerdiensten vergemakkelijken.

OKB1 – vervolg (2)

- **Detailleert niet meer op exhaustieve wijze de maatregelen die de werkgever moet treffen om die doelstellingen te halen**
- **Het ontwerp KB:**
 - Somt de bijzondere risicofactoren op voor elke doelstelling;
 - Bepaalt minimale preventiemaatregelen voor elke doelstelling;
 - Legt nadruk op de hoofdfactoren van de brandpreventie in de onderneming...

OKB1 – vervolg (3)

- En die zijn...
 - De werkgever;
 - De PA bevoegd inzake brandveiligheid;
 - De eerste interventieploeg;
 - Het comité P&B op het werk;
 - De werknemers (dit OKB ontwikkelt voor hen de informatie en de opleiding).
- Voert begrip ‘urgentieprocedure’ in;
- Ontwikkelt verplichtingen werkgever t.o.v. vreemde ondernemingen;
- Veralgemeent de ‘vuurvergunning’;
- Zal in de Codex Welzijn op het Werk, worden geïntegreerd.

OKB1 – vervolg (4)

Voorbeeld van een doelstelling

“Het waarborgen van een snelle en gevaarlose evacuatie van alle personen”

- **Werkgever neemt noodzakelijke maatregelen om, in geval van brand:**
 - Snelle evacuatie van werknemers en alle andere personen naar veilige plaats in max. veilige omstandigheden;
 - Toegang hulpdiensten vergemakkelijken;

OKB1 – vervolg (5)

- Evacuatiewegen, nooduitgangen en wegen die er naar toe leiden:
 - vrij houden te allen tijde (geen voorwerpen erin);
 - zo rechtstreeks mogelijk uitgeven op een veilige plaats;
 - werkgever bepaalt aantal evacuatiewegen en nooduitgangen, hun verspreiding en hun afmetingen i.f.v.
 - Gebruik
 - Uitrusting en afmetingen arbeidsplaats(en)
 - Aantal personen dat maximaal kan aanwezig zijn
 - Uitgerust met veiligheidsverlichting;

OKB1 – vervolg (6)

- **Nooddeuren:**
 - Naar buiten openen;
 - Geen schuifdeuren of draaideuren;
 - Gemakkelijk en onmiddellijk te openen door elke persoon die er gebruik van wil maken in geval van nood (**cave!**)

OKB1 – vervolg (7)

- **Deuren op traject van evacuatiewegen en deuren die uitgeven op evacuatiewegen:**
 - Steeds van binnenuit kunnen worden geopend ZONDER speciale hulp;
 - Mogen niet geblokkeerd worden door goederen => onbelemmerd gebruik!
- **Afwijking toegestaan voor verblijven met beperkte bewegingsvrijheid**

OKB1 – vervolg (8)

- **Signalisatie van evacuatiewegen en nooduitgangen:**
 - Op gepaste plaatsen;
 - Duurzaam.
- **Evacuatieprocedure**

OKB 2 dat de technische regels m.b.t. de constructie van gebouwen waar werknemers zijn tewerk gesteld, vastlegt

Waarom dit KB???

Er is toch al genoeg wetgeving rond constructie van gebouwen!

KB van 7/7/1994 'basisnormen' (Binnenl. Zaken):

- Betreft enkel 'nieuwe gebouwen';
- Bevat niets voor industriegebouwen met een opp.< 100 m²;
- Bevat geen specifieke regels voor warenhuizen!

OKB2 – vervolg (2)

- **Herneemt de classificatie en de ontwerpcriteria van de constructie elementen van de gebouwen van het art. 52 van het ARAB:**
 - Enkele kleine wijzigingen (hiaten aanpakken);
 - Het onderscheid tussen gebouwen van vóór en van na 1 juni 1972, verdwijnt (verhoging veiligheidsniveau);
 - 5 jaar om de gebouwen daterend van vóór 1/6/1972, in orde te brengen – mogelijkheid tot afwijking op basis van een risicoanalyse.

OKB2 – vervolg (3)

- Nieuwe gebouwen (gebouwd na het van kracht worden van het 2^e ontwerp KB dus):
 - Bijkomende eisen voor wat betreft de weerstand tegen brand van het geheel van de dragende structuur van het gebouw;
 - Mogelijkheid tot afwijking op het geheel van deze regels op basis van een risicoanalyse met voorstel van compenserende maatregelen;
 - **CAVE**: sprinklers van grootwarenhuizen: hiervan zal **NOOIT** meer kunnen worden afgeweken!!

OKB2 – vervolg (4)

- **Herneemt en wijzigt de regels van art. 52 van het ARAB m.b.t.:**
 - Het aantal trappen;
 - Het aantal uitgangen;
 - De breedte van de vluchtwegen.
- **Regelt het lot van de individuele afwijkingen;**
- **Behoudt specifieke regels voor grootwarenhuizen;**
- **Heft algemene afwijkingsbesluiten op;**
- **WORDT NIET in de Codex Welzijn op het Werk geïntegreerd (handtekening Minister Binnenlandse Zaken!);**
- **Link tussen ontwerp KB 1 en 2: indien het ontwerp KB 2 niet op hetzelfde ogenblik in werking treedt als het ontwerp KB 1, blijft art. 52.3. van het ARAB van kracht.**

The end is near....

- Een tipje van de sluier is opgelicht...
- Er is een blik in de toekomst geworpen...
- Ongetwijfeld zijn er nog veel vragen...ja ook nog voor TWW en de inspecteurs van deze algemene directie...
- Vooraleer het vragenkanon in stelling te brengen...

Theorie en praktijk...

- Es ist nicht genug zu wissen...
- **MAN MUSS ES AUCH ANWENDEN ...**
- Es ist nicht genug zu wollen....
- **MAN MUSS ES AUCH TUN ...**

Good luck!

**Dit is een
voorbeeld van
een
vragenkanon**